

Opinia Komitetu Regionów „Zgodność wykorzystania biomasy z zasadami rozwoju zrównoważonego”

(2011/C 104/08)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że producentów biomasy i podmioty ją wykorzystujące należy wspierać poprzez postępową i spójną politykę administracyjną i fiskalną na wszystkich poziomach sprawowania rządów, tak aby sektor ten mógł w poczuciu pewności opracowywać strategie i plany działania.
- Proponuje, by protokoły dotyczące zgodności biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju stanowiły integralną część postanowień odpowiednich międzynarodowych umów handlowych oraz wyraża przekonanie, że priorytetowym celem powinno być międzynarodowe porozumienie w sprawie zasad rachunkowości dotyczących użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF).
- Zachęca samorządy, by liczniej przystępowały do Porozumienia Burmistrzów (lub do podobnych krajowych czy też regionalnych struktur współpracy); ponadto wszystkim samorządom zalecałby przyjęcie formalnych strategii politycznych i rozwiązań, które promowałyby wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym – w stosownych przypadkach – zachęcałyby do lokalnej produkcji i stosowania biomasy.
- Uważa, że w sprawozdaniu dotyczącym zrównoważonej produkcji biomasy, które Komisja zobowiązana jest przedstawić w 2011 r., należy zamieścić propozycje wiążących minimalnych kryteriów dotyczących zrównoważonego wykorzystania źródeł biomasy stałej i gazowej do wytwarzania energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia, w tym wymogu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych uwzględniającego – w stosownych wypadkach – wpływ pośrednich zmian w użytkowaniu gruntów; należy też dokonać oceny oddziaływania produkcji biomasy na produkcję żywności, leśnictwo i przemysł drzewny, a także innych skutków w zakresie zmiany sposobu użytkowania gruntów.

Sprawozdawca:	Brian Meaney (IE/EA), członek Rady Hrabstwa Clare oraz Władz Regionu Środkowowschodniego
Dokument źródłowy:	Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczące wymagań w odniesieniu do zrównoważonego zastosowania biomasy stałej i gazowej do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia (COM(2010) 11 wersja ostateczna)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Uważa, że zrównoważone wytwarzanie i stosowanie biomasy może doprowadzić do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, zwiększyć bezpieczeństwo dostaw energii, przyczynić się do rozwoju technologicznego, zwiększyć możliwości zatrudnienia, a także sprzyjać lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości oraz rozwojowi gospodarczemu.

2. Uznaje, że wyznaczone w komunikacie „Mapa drogowa na rzecz energii odnawialnej” cele dotyczące ogólnie udziału energii ze źródeł odnawialnych, a w szczególności udziału biomasy, który do 2020 r. miałyby wynieść około 10 % całkowitego zużycia energii, spowodują presję na ich osiągnięcie wywieraną zarówno na unijnych producentów, jak i na importerów biomasy, a także zwiększą presję na produkcję żywności, produkcję leśną i alternatywne sposoby wykorzystania gruntów i surowców oraz zwiększą wpływ na różnorodność biologiczną.

3. Podkreśla znaczenie zrównoważonego podejścia do wytwarzania i stosowania biomasy oraz przyjmuje do wiadomości inicjatywę Komisji zmierzającą do wprowadzenia niewiążących kryteriów dotyczących zastosowania biomasy do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia, które uzupełniałyby wiążące kryteria dotyczące zrównoważonego wykorzystania biopaliw. Mając jednak na względzie fakt, iż w sektorze biomasy może obecnie nastąpić szybki wzrost, uważa, że zaproponowane podejście wymaga ścisłego monitorowania.

4. Z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Komisji, która proponuje kryteria o charakterze niewiążącym jako pierwszy krok. Zarazem uważa, że konieczne jest jak najszybsze opracowanie zarówno ogólnounijnych, jak i – miejmy nadzieję – szerszej wiążących międzynarodowych kryteriów dotyczących zgodności produkcji i wykorzystania biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju.

5. Przyznaje, że zasady, na których miałyby się opierać system zrównoważonego rozwoju w tym zakresie, muszą gwarantować skuteczność i oszczędność, poszanowanie różnorodności biologicznej i produkcji rolnej przeznaczonej na żywność oraz być zgodne z obowiązującą polityką.

6. Uważa, że inicjatywa Komisji Europejskiej jest właściwa w kontekście stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności.

7. Wyraża zaniepokojenie faktem, iż wiele elementów produkcji i wykorzystania biomasy ma innowacyjny i kapitałochłonny charakter oraz wymaga stosunkowo długich okresów wprowadzających. Szczególnie ze względu na obecne

wyzwania gospodarcze uważa, że producentów biomasy i podmioty ją wykorzystujące należy wspierać poprzez postępową i spójną politykę administracyjną i fiskalną na wszystkich poziomach sprawowania rządów, tak aby sektor ten mógł w poczuciu pewności opracowywać strategie i plany działania.

Kwestie zrównoważonego wykorzystania stałej i gazowej biomasy w produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia

8. Wyraża zaniepokojenie brakiem aktualnych informacji na temat produkcji i wykorzystania biomasy, choć zauważa dynamiczny rozwój tego sektora. Zwłaszcza w kontekście rosnącego importu biomasy Komitet sądzi, że bez wiarygodnych, kompleksowych i aktualnych danych, odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej, społeczności lokalnych i praw ludności autochtonicznej, a także uwzględnienia całościowego wpływu na klimat, w tym skutków przenoszenia działalności na inne obszary, kształtowanie polityki w tym zakresie jest kwestią problematyczną.

9. Uważa, że trwałe i zrównoważony charakter musi być integralną cechą rozwoju sektora biomasy, a polityka UE w tym zakresie powinna skupiać się szczególnie na promowaniu lokalnej i regionalnej produkcji biomasy oraz jej miejscowego wykorzystania. Krajowa polityka promowania zrównoważonej produkcji i wykorzystania biomasy oraz polityka realizowana na niższych szczeblach powinny uznawać i odzwierciedlać szczególne cechy i charakterystykę różnych gmin i regionów.

10. Uważa, że należy pamiętać o pozytywnym wpływie korzystania z biomasy leśnej na zapobieganie pożarom lasów w ramach zrównoważonej gospodarki leśnej, w tym na obszarach chronionych lub o dużej różnorodności biologicznej.

11. Przypomina, że kaskadowe wykorzystanie biomasy, tzn. kiedy biomasa używana jest najpierw do wytworzenia produktów materialnych, a energia bezpiecznie odzyskiwana jest z wycofanych z użycia produktów, przynosi na ogół więcej korzyści dla środowiska naturalnego niż podstawowe wykorzystanie w charakterze paliwa.

12. Jest zaniepokojony, że jeżeli popyt na biomasę nieprzeznaczoną do spożycia, zwłaszcza rośliny energetyczne i ich produkty pochodne, będzie nadal rósł, doprowadzi to nieuchronnie do zwiększenia całkowitego obszaru gruntów ornych kosztem naturalnych ekosystemów, takich jak sawanny i tropikalne lasy deszczowe, a zatem istnieje duże ryzyko, że obecne dążenia do zwiększenia użycia biomasy nieprzeznaczonej do spożycia w celu przeciwdziałania zmianie klimatu i degradacji środowiska mogą jedynie przesunąć problem do innych obszarów i doprowadzić do degradacji środowiska na całym świecie.

13. Podkreśla, że choć nie wolno utrudniać rozwoju potencjalnie niezwykle istotnej branży niepotrzebną biurokracją, to jednak ze względu na zaufanie konsumentów kryteria zrównoważonej produkcji muszą być weryfikowalne i musi być możliwe poddanie ich niezależnej certyfikacji. Ma to szczególne znaczenie w przypadku biomasy będącej przedmiotem międzynarodowej wymiany handlowej.

14. Uważa, że zarówno w odniesieniu do biomasy wytwarzanej w UE, jak i w odniesieniu do biomasy importowanej do UE, należy stosować te same lub równoważne kryteria zrównoważonej produkcji, tak aby przyczynić się do ustalenia międzynarodowych norm i stworzenia międzynarodowych rynków biomasy wytwarzanej zgodnie z tymi zasadami.

15. Proponuje, by protokoły dotyczące zgodności biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju stanowiły integralną część postanowień odpowiednich międzynarodowych umów handlowych oraz wyraża przekonanie, że priorytetowym celem powinno być międzynarodowe porozumienie w sprawie zasad rachunkowości dotyczących użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF).

16. Zgadza się z propozycją rozszerzenia metody LCA (oceny cyklu życia) przewidzianej w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii, tak aby certyfikowana i zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju przemiana biomasy w energię elektryczną, ciepło i na potrzeby chłodzenia uwzględniana była w kalkulacji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z biomasy.

17. Popiera wspólne podejście dotyczące sprawności energetycznej paliw kopalnych i biomasy pozwalające na uniknięcie ryzyka stosowania energii ze źródeł kopalnych w przypadku, gdyby te same przepisy nie miały zastosowania do paliw kopalnych.

18. Utrzymuje, że wymagania w zakresie sprawności energetycznej nie mogą prowadzić do gorszego traktowania bezpiecznego korzystania z odpadów z biomasy niemających innych zastosowań (takich jak osady ściekowe).

Zalecenia dotyczące właściwych działań w zakresie zrównoważonej produkcji

19. Uważa, że ogólną zasadą powinno być konsekwentne stosowanie prawodawstwa UE w odniesieniu do produkcji i wykorzystania biomasy, zarówno w postaci biopaliw, jak i do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia. Pozwoliłoby to zminimalizować niepewność i ograniczyć ryzyko wykorzystywania rozbieżności w przepisach.

20. W przypadku gdy już obowiązują bądź też opracowywane są krajowe lub regionalne kryteria zrównoważonej produkcji biomasy, z zadowoleniem przyjąłby inicjatywę zmierzającą do harmonizacji owych kryteriów z uwzględnieniem czynników lokalnych.

21. Zasadniczo w pełni popiera propozycję zróżnicowania systemów pomocy dotyczących instalacji wytwarzających energię elektryczną, ciepło i chłodzenie zależnie od ich sprawności przemiany energii; stanowczo stwierdza jednak, że istniejące instalacje dostosowywane do przemiany „nowych” rodzajów biomasy nie mogą być traktowane gorzej z uwagi na ogólną oszczędność energii.

22. Zachęca do budowy instalacji rozkładu beztlenowego w przemyśle oraz gospodarstwach rolnych, a w przypadku gdy istotną rolę odgrywają kwestie skali, zalecałby wsparcie działań o charakterze spółdzielczym. Uważa ponadto, że odpowiednie prawodawstwo dotyczące nawozów i odpadów powinno w ramach klasyfikacji odpadów powstających po procesie rozkładu beztlenowego zachęcać do stosowania tego rodzaju rozkładu.

23. Uważa, że ze względu na rozwój międzynarodowego handlu granulatem z drewna zadaniem priorytetowym powinno być wprowadzenie obowiązkowych kryteriów zrównoważonej produkcji i jakości materiału.

24. Uważa, że do osiągnięcia zgodności biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju konieczna jest realizacja zrównoważonej polityki leśnej; wykorzystywaniu biomasy do celów energetycznych musi odpowiadać uprawa proporcjonalnej ilości drewna energetycznego.

25. Podkreśla, że w krajowych planach działań dotyczących energetyki bądź też załącznikach do tych planów powinny się znaleźć dane dotyczące biomasy, w tym informacje takie jak rodzaj i skala instalacji, rodzaje biomasy, jej źródła (produkcja krajowa, import), ocena cyklu życia itp.

26. Mając na względzie kompetencje władz lokalnych i regionalnych w dziedzinie polityki energetycznej w ujęciu ogólnym, a w szczególności co do promowania energii ze źródeł odnawialnych, oraz ich rolę w tym zakresie, podkreśla, że samorządy te powinny być bezpośrednio zaangażowane w kształtowanie i realizację tego rodzaju planów krajowych.

27. Pragnie zachęcić samorządy, by liczniej przystępowały do Porozumienia Burmistrzów (lub do podobnych krajowych czy też regionalnych struktur współpracy); ponadto wszystkim samorządom zalecałby przyjęcie formalnych strategii politycznych i rozwiązań, które promowałyby wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym – w stosownych przypadkach – zachęcałyby do lokalnej produkcji i stosowania biomasy.

28. Mając na względzie fakt, iż proponowane kryteria zrównoważonej produkcji mają mieć zastosowanie jedynie do większych wytwórców energii (powyżej 1MW), zaleca monitorowanie skutków wprowadzenia takiego progu w przypadku budowy nowych instalacji przemysłowych.

29. Sądzi, że należy rozważyć wprowadzenie wymogu, by kryteria zrównoważonej produkcji obejmowały dużych dostawców biomasy zaopatrujących mniejsze instalacje wytwórcze energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia.

30. Uważa, że w sprawozdaniu dotyczącym zrównoważonej produkcji biomasy, które Komisja zobowiązana jest przedstawić w 2011 r., należy:

- spróbować przedstawić najnowsze dane na temat biomasy, w tym informacje dotyczące jej importu w podziale na rodzaje i kraje produkcji oraz wskazujące, czy pochodzi ona z certyfikowanego źródła spełniającego kryteria zrównoważonej produkcji;
- podsumować oddziaływanie systemów zrównoważonego rozwoju dotyczących biomasy opracowywanych obecnie w regionach i państwach członkowskich;

- zamieścić propozycje wiążących minimalnych kryteriów dotyczących zrównoważonego wykorzystania źródeł biomasy stałej i gazowej do wytwarzania energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia, w tym wymogu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych uwzględniającego – w stosownych wypadkach – wpływ pośrednich zmian w użytkowaniu gruntów;
- zamiast koncentrować się na barierach handlowych, dokonać oceny oddziaływania produkcji biomasy na produkcję żywności, leśnictwo i przemysł drzewny,
- a także innych skutków w zakresie zmiany sposobu użytkowania gruntów;
- ocenić oddziaływanie zaleceń zawartych w sprawozdaniu na władze lokalne i regionalne, które być może zobowiązane będą do ich ostatecznej realizacji;
- zawrzeć zalecenia dotyczące sprawdzonych rozwiązań o bardziej ogólnym charakterze w zakresie produkcji i przemiany biomasy.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO
